

psykyisiä vaikeuksia esiintyä yhteisillä uimarrannoilla. Kaupunginhallitus päätti hylätä valituksen (2.5. 1285 §).

Kaupunginhallitus antoi maanomistajana Espoon kaupungille luvan rakentaa ja pitää Tapiolan-Leppävaaran ulkoilutie valaistuksineen Espoon kaupungin Suurhuopalahden kylän tiloihin Alberga RN:o 2¹⁹⁰, Tomt 3 kv. 20 RN:o 2³⁶⁵, Tomt 9 kv. 20 RN:o 2³⁶⁷ sekä Laajalahden kylän tilaan Bredvik RN:o 1²⁵⁹ kuuluvalla alueella seuraavin ehdoin:

1) Lupa on voimassa toistaiseksi 6 kuukauden irtisanomisajoin.

2) Luvan saajan on sovittava ulkoilutien tarkemmasta linjauksesta ja rakennuspaikkojen rajoista maastossa kiinteistöviraston metsäosaston kanssa.

3) Puuston kaatamisesta ja varastoimisesta luvan saajan on erikseen sovittava kiinteistöviraston metsäosaston kanssa.

4) Luvan saajan on korvattava maanomistajalle haitta ja vahinko, mikä metsänkasvun rajoituksena tienpidosta aiheutuu. Korvauksen määrästä on erikseen sovittava kiinteistöviraston metsäosaston kanssa.

5) Maanomistaja ei vastaa metsän hakuusta sähkölinjalle mahdollisesti aiheutuvista vahingoista (28.2. 677 §, 29.5. 1609 §).

Veneulkoilu. Yleisjaosto merkitsi vesihallituksen suorittaman veneliikennelaskelman tutkimuksen tiedoksi sekä myönsi 1 000 mk urheilu- ja ulkoilulautakunnan käytettäväksi veneliikennelaskennan suorittamista varten (yjsto 28.6. 6137 §).

Kipparilahden venesataman rantamuurin rakentamista varten v:n 1969 talousarvioon merkityn 172 000 mk:n suuruisen määrära-

han jäljellä ollut osa 43 862 mk saatiin käyttää ko. venesataman rakennustöiden loppuunsaattamiseen (3.1. 53 §).

Kaupunginhallitus hyväksyi Vartiokylänlahden venesatamaan huoltorakennuksen 21.10.1971 päivätyt pääpiirustukset sekä Suomalaisen Pursi-Seuran esittämät kahden Sirpalesaareen rakennettavaksi suunnitellun varastorakennuksen piirustukset (27.3. 924 §, 13.3. 831 §).

C-messuhalli päätettiin luovuttaa Osuus-kunta Suomen Messujen käytettäväksi VENE 73 ja AUTO 73 näyttelyiden järjestämistä varten ajaksi 1.2.—16.3.1973 (4.9. 2367 §).

Kevätpyöräily 72. Suomen Pyöräilyliiton anomuksen johdosta kaupunginhallitus kehotti urheilu- ja ulkoilulautakuntaa myötävaikuttamaan Kevätpyöräily 72-nimisen pyöräilytempauksen onnistumiseen (4.4. 1008 §).

Vahingonkorvaukset. Yleisjaosto myönsi yht. 5 716 mk eri leirintäalueilla, uimaloissa, venesatamissa ym. sattuneiden tavaroiden häviämisen ym. vahinkojen korvaamiseksi asianomaisille sekä 1 394 mk korvauksen Korkeasaarella tapahtuneen loukkaantumisen johdosta (yjsto 1.3. 5387 §, 11.4. 5653 §, 26.4. 5756 §, 21.6. 6093, 6094 §, 2.8. 6348 §, 25.10. 6789 §, 20.12. 7118 §, 27.9. 6625 §).

Avustukset. Urheiluhallit Oy:lle päätettiin suorittaa kertomusvuoden talousarvioon merkitty 97 000 mk:n suuruinen avustus välittömästi yhtenä eränä ja Kuntokallio-säätiölle myönnettiin 4 150 mk avustuksena vesilaskun maksamista varten (yjsto 12.1. 5043 §, 18.10. 6762 §).

6. Yleisiä töitä koskevat asiat

Kiinteistöjen hallinto. Yleisten töiden lautakunnan hallintoon siirrettiin 1.1. lukien Haagan entisen korttelin n:o 36 tontilla n:o 17 (Pajuniityntie 17) sijaitsevat asuinrakennus,

pääoma-arvo 27 000 mk, ja autotalli, pääoma-arvo 4 500 mk (17.1. 227 §).

Rakennusvirasto. Vs. kaupunginarkkitehti Terho Siitonen siirrettiin virkasäännön 11

§:n nojalla I apulaiskaupunginarkkitehdin virasta talosuunnitteluosaston päällikkönä toimivan kaupunginarkkitehdin 34. pl:aan kuuluvaan virkaan 1.12. lukien. Palkkaedut pysyivät entisinä eli 4 487 mk/kk (20.11. 3239 §).

Konevarikon päällikkö Eero Puomi määrättiin edelleen hoitamaan yleisen osaston osastopäällikön virkaa (34. pl.) siksi, kunnes valtuuston 8.3. tekemässä päätöksessä edellytetyt virkajärjestelyt ja rakennusviraston uusi johtosääntö olivat tulleet voimaan, kuitenkin kauintaan 31.12. saakka (3.1. 54 §, 19.6. 1820 §).

Dipl.ins. Hans Korsbäckille myönnettiin ero katurakennuspäällikön virasta. Virka julistettiin haettavaksi 30 päivän hakuajoin siten, että hakuilmoitus saatiin julkaista erillisilmoituksin ja myös ammattialan lehdissä. Hakijat saivat esittää omat palkkavaatimuksensa (16.10. 2854 §). Samoin saatiin erillisilmoituksin julistaa haettaviksi rakennuttajapäällikön (35. pl.) ja talousosaston osastopäällikön (34. pl.) II kielitaitoluokkaan kuuluvat virat omin palkkavaatimuksin myöskin ammattialan lehdissä (2.10. 2701 §). ATK-suunnittelijan työsopimussuhteinen toimen ja hallinnollisen osaston mopolähetin toimen hakuilmoitukset saatiin julkaista erillisilmoituksina valtuuston 1969 tekemässä päätöksessä mainituissa lehdissä (yjsto 12.1. 5068 §, 14.3. 5488 §).

Katurakennusosaston avoinna ollut rakennusmestarin virka (20. pl.) saatiin jättää toistaiseksi täyttämättä (18.12. 3557 §).

Rakennusvirasto oikeutettiin suorittamaan eräiden työsopimussuhteisten insinöörien palkkojen tarkistus seuraavasti: käyttöpäällikkö Leo Helminen ja toimistopäällikkö Martti Kuikka 1.2. lähtien 3 500 mk/kk; dipl.insinöörit Rolf Johansson ja Unto Kallioniemi 1.4. lähtien 3 500 mk/kk sekä dipl.insinöörit Erkki Raimovaara ja Taisto Vernerio 3 650 mk/kk 1.9. lähtien (10.1. 125 §, 4.4. 1010 §, 14.8. 2132 §).

Talorakennusosaston rakennusmestari Fe-

liks Heikkilä oikeutettiin jatkamaan työtään eroamisiansa saavutettuaan viraston palveluksessa 21.5. saakka sekä sillanhoitaja Eero Tammelin 30.11. saakka (28.2. 651 §, 16.10. 2855 §).

Kaupunginhallitus hyväksyi rakennusviraston eräiden talonmiesten seuraavan valmiuspalvelun:

Kiinteistö Hämeentie 115. Konevarikko: varallaolo alkaa maanantaina 1½ t ja tiistaina, keskiviikkona sekä torstaina 2 t talonmiehen työajan päättymisen jälkeen ja päättyy klo 23.00 kestäen yhteensä 17½ t normaaliviikossa. Sijainen työskentelee muina viikonpäivinä, myös arkipyhinä.

Kiinteistö Talttatie 6. Tiekonehalli: lauantaisin, sunnuntaisin, arkipyhinä ja sellaisina päivinä, jotka eivät ole varsinaisia työpäiviä, talonmies suorittaa varallaoloa 8 t päivässä, klo 8—16.

Varallaolo tapahtuu talonmiehen asunnossa ja siitä maksetaan 35% tuntipalkasta (26.6. 1924 §).

Kaupunginhallitus hyväksyi arkkite. Kari Järvisen laatimat, 8.11.1971 päivätyt rakennusviraston läntisen tukikohdan pääpiirustukset ja antoi samalla luvan louhinta- ja täyttötöiden välittömään aloittamiseen. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään kertomusvuoden talousarvion vesien-suojelu- ja tielaboratoriota varten osoitetusta määrärahasta 1 500 000 mk läntisen tukikohdan rakennustyöhön (17.4. 1152 §, 21.8. 2201 §).

Ruokalajärjestelyjä varten talossa Sofiankatu 4 myönnettiin 473 000 mk (21.8. 2249 §).

Rakennusvirasto oikeutettiin luovuttamaan Johnson BJ-2080 lumikelkka Oy Nikolajeffille uuden kelkan kaupan yhteydessä 1 980 mk:n hyvityshinnasta sekä hankkimaan Koberg T-75 traktori kompressorivalmet Oy:ltä 5 100 mk:n hinnasta asennuksineen sekä luovuttamaan kaupan yhteydessä Valmetille käytetty Koberg 16 kompressorivalmet. Muuttaen 13.10.1971 tekemäänsä päätöstä yleisjaosto oikeutti viraston myymään

Schenck SMN 0076 merkkisen täryjuntan vapaasti tarjoushinnasta (yjsto 23.2. 5349 §, 22.11. 6957 §, 29.11. 6998 §, 5.4. 5618 §).

Kahvileipäautomaatin hankkimiseksi Munkkisaaren työtukikohdan ruokalaan myönnettiin 2 000 mk (yjsto 10.5. 5850 §).

Työturvallisuus. Koska Rakennustyöläisten Uudenmaan Aluejärjestön työturvallisuusjaoston mielestä eräät rakennusalan työnantajat rikkoivat työturvallisuusmääräyksiä, jaosto esitti, että valvonnan tehostamiseksi olisi perustettava uusia ammattientarkastajien virkoja.

Terveystieteiden lautakunta totesi työturvallisuudesta huolehtimisen kuuluvan ensisijaisesti työnantajalle. Päähuomio olisi kiinnitettävä työnjohdon ja työntekijöiden edustajista koostuviin, ja kutakin työmaata varten erikseen valittaviin turvallisuustoimikuntiin. Huomioon ottaen tapaturmista aiheutuvat kustannukset, työturvallisuudesta huolehtiminen on myös työnantajan edun mukaista. Kaupunki oli tässä suhteessa näyttänyt esimerkkiä palkkaamalla rakennusvirastoon päätoimisen turvallisuustarkastajan ja henkilöasiainkeskukseen työturvallisuustarkastajan, ja lisäksi terveydenhoitovirastossa oli viisi rakennusalaan perehtynyttä tarkastajaa. Mikäli saataisiin uusi ammattientarkastajan virka, voitaisiin yksi rakennusalaan tuntevista tarkastajista määrätä hoitamaan yksinomaan ko. tarkastustehtäviä.

Rakennusvirasto esitti, että ammattientarkastajien työt ja velvollisuudet kartoitettaisiin uudestaan, ts. lainsäädäntö uudistettaisiin siten, että opastavalle, neuvovalle ja informoivalle toiminnalle tulisi entistä suurempi osuus valvonnan rinnalla. Tämän jälkeen suoritettaisiin tarkastustoiminnassa tarvittavan lisätyövoiman arviointi. Virasto yhtyi jaoston aloitteeseen.

Työturvallisuustoimikunta mainitsi, että sosiaali- ja terveysministeriön asettamissa komiteoissa oli selvitetty ammattientarkastuksen lainsäädäntöä ja organisaatiota ja ehdotettu mm. rakennusalan ammattientarkas-

tuksen siirtämistä valtion ammattientarkastajain suoritettavaksi. Tämä edellyttäisi myös uusien virkojen perustamista valtion ammattientarkastuksen yhteyteen. Ottaen huomioon ko. ammattientarkastajien suuremmat toimintavaltuudet, rakennustyömaiden työturvallisuuden valvonta tulisi voimakkaasti tehostumaan.

Kaupunginhallitus päätti, ettei kirje annut aiheutta muihin toimenpiteisiin kuin että jaostolle lähetettiin em. lausunnot (3.1. 85 §, 10.1. 154 §).

Liputuksen järjestäminen. Yleisjaosto päätti, että Aleksanterinkadulla pidetään lipputangot jatkuvasti vuosittain 1.5.—30.9. ja kehotti rakennusvirastoa huolehtimaan pysytyksestä ja kauden päätyttyä niiden poistamisesta (yjsto 10.5. 5827 §).

Helsingin juhlatuokkien aikana 25.8.—11.9. päätettiin toimeenpanna liputus Arkadian puistikossa, Hakaniementorilla ja Finlandia-talon aidan vieressä. Kauppatorille, Havis Amandan puolelle päätettiin asettaa kolme lipputankoa (yjsto 23.8. 6433 §).

Helsingin Evankelis-luterilaiselle Kansanlähetykselle luovutettiin korvauksetta lainaksi kolme Suomen lippua tankoineen ajaksi 14.—27.8. (yjsto 5.7. 6178 §).

Ulkoasiainministeriölle lainattiin 10 Suomen lippua käytettäväksi Skellefteån Pohjoismaisten Lasten Päivien juhlissa 9.—13.8. (yjsto 12.7. 6221 §).

Poikkeuslupa työllisyyslaista. Työvoimaministeriö päätti myöntää kaupungin rakennustoiminnan mittasuhteet ja työllisyyslain ensimmäisestä soveltamisvuodesta kunnille johtuvat vaikeudet huomioon ottaen työllisyyslain 12 §:n mukaisen poikkeuslupan siten, että kaupungin työ määrärahoilla rahoitettuihin töissä saa kesäkauden 1972 työntekijäin keskimäärä ylittää enintään 300 henkilöllä edellisen talvikauden vastaavan työntekijäin keskimäärän (7.8. 2014 §).

Talonrakennustoimen laatuohjelmien laatutarkastuksen määrityspäätökset vahvistettiin yleisten töiden

2. Kaupunginhallitus

lautakunnan esityksen mukaisesti (27.12. 3646 §).

Yleisjaosto oikeutti rakennusviraston purkamaan Munkkisaaren korttelin n:o 20176 tontilla n:o 15 sijainneen vanhan autokorjaamorakennuksen itäisen osan (yjsto 16.2. 5303 §).

Kaupunginhallitus myönsi 34 000 mk As. Oy. Liisankatu 25:n tontin ja Kruununhaan ruotsinkielisen kansakoulun tontin rajalla olleen kivipengerryksen purkamista ja tukimuurin rakentamista varten (20.11. 3248 §).

Siirtomäärärahat. Kaupunginhallitus oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään eräitä kertomusvuoden talousarvion pääomamenoihin merkittyjä siirtomäärärahoja. Samaten kaupunginhallitus hyväksyi kertomusvuoden talousarvioon liikenneväyliä sekä uusia katuja ja teitä varten merkittyjen määrärahojen käyttösuunnitelmat (17.1. 211 §, 10.1. 119, 126 §).

Yleisjaosto oikeutti lautakunnan käyttämään v:ien 1969—1971 talousarvioihin yleisen kunnallishallinnon ja eräiden muiden hallintokuntien rakennusten suunnittelua ja rakentamista varten, uusia katuja ja teitä, uusia puistoja ja leikkikenttiä, uusia viemäreitä, liikenneväyliä sekä jäteveden puhdistus ja poisto järjestelyjä varten merkittyjä siirtomäärärahoja (yjsto 19.1. 5113 §, 26.1. 5162—5165 §, 2.2. 5214 §, 23.2. 5343—5345 §, 5.4. 5605 §, 3.5. 5791—5792 §, 24.5. 5944 §, 6.6. 6020—6021 §, 14.6. 6052 §, 12.7. 6225—6228 §, 9.8. 6382—6383 §, 15.8. 6403 §, 6.9. 6495 §, 13.9. 6557 §, 4.10. 6665—6666 §, 25.10. 6797 §, 8.11. 6871 §, 29.11. 6997 §).

Katupiirustusten vahvistaminen. Kaupunginhallitus päätti vahvistaa seuraavien kaupunginosien eräiden katujen katupiirustukset: Kamppi (2.10. 2694 §); Länsisatama (24.4. 1222 §); Koskela (17.4. 1148 §); Haaga (14.2. 500 §, 18.9. 2538 §); Munkkiniemi, Kuusisaari (17.4. 1149 §); Konala (7.8. 2006 §); Pakila (23.5. 1536 §); Pukinmäki (17.4. 1154 §); Malmi ja Tapaninkylä (7.2. 409 §); Malmi ja Pihlajisto (7.8. 2009 §); Suurmetsä

(31.1. 344 §, 24.4. 1221 §); Laajasalo (7.8. 2016 §); Vuosaari (7.8. 2008 §, 14.8. 2130 §, 2.10. 2695 §).

Korkein hallinto-oikeus hylkäsi varatuomari Arne Kesäsen ja hänen vaimonsa Rakel Kesäsen valituksen Uudenmaan lääninhallituksen katupiirustusten vahvistamista koskevasta päätöksestä (ks. Kunn. hall. 1971 s. 234, 6.3. 732 §).

Asunto Oy Säästökari ja Säästöluoto valittivat Uudenmaan lääninhallitukselle Isonvillasaarentien katupiirustusten n:ot 16667 ja 16668 vahvistamista koskevassa asiassa. Yhtiöt katsoivat, että suunnitelmien mukainen katutason korottaminen vaikeuttaisi liittymien tekemistä tonteille ja autopaikat jouduttaisiin nostamaan ja uudelleen asfaltoimaan. Tämän vuoksi kaupunki olisi velvoitettava laskemaan kadun korkeutta tai korvaamaan täysimääräisenä katutason nostamisesta aiheutuneet kustannukset. Lääninhallitus katsoi päätöksessään, että kaupunginhallituksella oli oikeus vahvistaa ko. katupiirustukset. Kaupunki oli kuitenkin rakennuslain 76 §:n mukaan velvollinen korvaamaan asian johdosta syntyneen vahingon, mikäli sitä ei ollut pidettävä vähäisenä. Valittajilla oli mahdollisuus, jollei mainitusta korvauksesta sovittu, saattaa asia laillisessa järjestyksessä tutkittavaksi. Lääninhallitus hylkäsi valituksen (4.4. 1009 §).

Kadut ja tiet. Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin kiirehtimään kaupunginhallituksen v. 1970 tekemässä päätöksessä tarkoitetun Lapinmäentien ja Koskelantien välisen yhdystien rakennustöiden aloittamista silmällä pitäen mm. yhdystien yhteyteen sijoitettavan Itä-Pasilan — Metsämäentien lämpökeskuksen välisen kaukolämmön siirtojohdon valmistumista, mikäli mahdollista, v:n 1974 loppuun mennessä (29.5. 1614 §).

Kaupunginhallitus päätti omasta puolestaan hyväksyä rautatiehallituksen kanssa tehtäväksi Pasilan—Metsälän yhdystietä ja Metsämäentietä (Lapinmäentien—Koskelantien yhdystien) sekä niihin liittyvien siltojen suun-

nittelua, rakentamista ja kunnossapitoa koskevat VR:n ja Helsingin kaupungin siltatöimikunnan ehdotusten mukaiset sopimukset (2.10. 2709 §).

Kaupunginhallitus hyväksyi Oy Vesi-Hydro Ab:n laatimien piirustusten n:o 65421 ja 65422 mukaisen Ratapihantien yleissuunnitelman välillä Rautatieläisenkatu — Metsämäentie (23.10. 2938 §).

Valtuuston hyväksyttyä 17.5. Itä-Pasilan asemakaavan kaupunginhallitus päätti oikeuttaa rakennusviraston aloittamaan ko. Itä-Pasilan alueella samoin kuin Kannelmäessä sellaiset kunnallisteknilliset työt, joiden suorittaminen oli välttämätöntä asuntotuotanto-ohjelman aikataulussa pysymiselle tai kaupungin muiden sitoumusten täyttämiseksi (23.5. 1519 §).

Merkittiin tiedoksi tie- ja vesirakennushallituksen päätös määrätä Laajasalon moottorikatu kauko- tai kauttakulkuliikenteelle tärkeäksi kaduksi (14.12. 3530 §).

Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin ryhtymään toimenpiteisiin Ormusmäentien rakentamiseksi kertomusvuoden aikana kaduksi välillä Teerisuontie—Saniaistie ja Ormusmäentien päällystämiseksi tilapäisesti välillä Ampujantie—Teerisuontie (21.2. 577 §).

Kaupunginhallitus hyväksyi katurakennusosaston laatimat piirustukset n:o 17702—17708, jotka koskivat ensimmäisen vaiheen tieyhteyden rakentamista Vuosaaren telakka-alueelle. Mikäli lupaa tien rakentamiseen suunnitelman 50—78 paaluvälillä ei saataisi hankkeen toteuttamisen kannalta riittävän ajoissa, järjestettäisiin tilapäinen yhteys katurakennusosaston suunnittelemalla tavalla (27.3. 926 §).

Toim.joht. Timo Laatonen, tri Osmo A. Wiio ym. kiinnittivät kirjeessään huomiota Orisaarenkadun virheelliseen rakenteeseen ja viemäröintiin. Muilta tonteilta kadulle ja sieltä edelleen Orisaarentie 4:n pihalle valunut sadevesi oli aiheuttanut jatkuvasti huomattavia vahinkoja. Etenkin 21.5. sattunut rankkasade oli vahingoittanut erityisesti Laa-

tusen ja Wiion huoneistoja. Kirjelmän allekirjoittajat vaativat kaupunkia korvaamaan ko. vahingot sekä Asunto Oy Kotirauha ja Asunto Oy Orisaarentie 5—6 vaativat kaupunkia korjaamaan kadun virheellisyydet. Yleisten töiden lautakunta totesi, ettei kaupunki ollut aiheuttanut kiinteistölle ja sen asukkaille 21.5. sattuneita vesivahinkoja, vaan ne olivat johtuneet poikkeuksellisista luonnon olosuhteista, joiden aiheuttamille vahingoille ko. kiinteistö luonnollisen sijaintinsa vuoksi on tavallista alttiimpi. Kun kaupungin edustajat olivat kehottaneet jo talon suunnittelijoita kiinnittämään tähän seikkaan erityistä huomiota, ei kaupunkia näin ollen voida pitää korvausvelvollisena. Kaupunginhallitus päätti, että rakennusviraston katurakennusosasto rakentaisi Orisaarentie 4 E:n kohdalle kaksi sadevesikaivoa ja kaivaisi korttelin n:o 49053 yläpuolelle sopivia niskaojia sekä yhdistäisi ne sadevesiviemäriin. Maistraattia pyydettiin suorittamaan tarkastus, jotta voitaisiin todeta olivatko As. Oy Orisaarentie 5—6 sisäiset sadevesijärjestelyt tarkoitustaan vastaavassa kunnossa ottaen huomioon paikalla vallitsevat olosuhteet (26.6. 1925 §).

Helsingin—Hämeenlinnan moottoritie. Tie- ja vesirakennushallitus esitti ko. moottoritien osuutta Keimola—Hämeenlinna koskevan yleissuunnitelman. Kaupunkisuunnittelulautakunta totesi, että vaikka suunniteltu osuus sijaitsee kokonaan Helsingin ulkopuolella, suunnitelma ei saisi sulkea pois eteläisten osien muuten ehkä kysymykseen tulevia vaihtoehtoja. Yleissuunnitelma olisi käsiteltävä ja hyväksyttävä vain sellaisena, että uusi tie voitaisiin liittää nykyiseen valtatiehen esim. Riipilän liittymän kohdalla. Lautakunta huomautti, että liikenne-ennusteessa käytetty asukasluku oli ylimitoitettu. Sekä kaupunkisuunnittelulautakunta että yleisten töiden lautakunta totesivat, että tie oli suunniteltu korkealuokkaiseksi tieksi, jolla oli mahdollisuus pitää korkeaa ajonopeutta ja jolla liittymävälit olivat pitkät. Jatkettaessa

suunnittelua kohden tiheästi asuttua Helsingin seutua, olisi tien luokkaa alennettava ohjenopeuden ja liittymätiheyden suhteen (21.8. 2200 §).

Helsingin—Lahden moottoritien rakentamisen johdosta kaupungin tehtäviin ja kustannettaviin töihin myönnettiin yht. 610 000 mk v:n 1969 talousarvion Helsingin—Tuusulan moottoritien määrärahan säästöstä. Laajasalontien rakentamiseen myönnettiin tästä 1 052 000 mk:n säästöstä 500 000 mk (28.8. 2282 §, 20.11. 3242 §).

Tie- ja vesirakennushallitukselle annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti ilmoittaa, ettei kaupungilla ollut Helsingin—Lahden moottoritien I rakennusvaiheen toteuttamissuunnitelmasta välillä Arola—Mäntsälä huomauttamista edellyttäen, että kaupungille kuuluvat korvaukset käsiteltäisiin tielain 9 luvun mukaisesti sekä että kaupungin omistamalla alueella tapahtuvasta puuston kaadosta sovittaisiin erikseen kiinteistöviraston metsäosaston kanssa (11.12. 3486 §).

Helsingin—Porvoon moottoritien rakentamiseen välillä Tattariharju—Massby liittyvän täydennyssuunnitelman johdosta yleisjaosto päätti ilmoittaa tie- ja vesirakennushallitukselle, ettei kaupungilla ollut em. edellytyksin suunnitelman suhteen huomauttamista (yjsto 25.7. 6318 §).

Yleisjaosto esitti Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirille, että sen toimesta ryhdyttäisiin Helsingin—Porvoon maantien ja Vuosaareen johtavan paikallistien liittymän parannustöihin kaupungin toimesta laaditun suunnitelman mukaisesti (yjsto 25.7. 6319 §).

Paikallistiet. Yleisjaosto merkitsi tiedoksi tie- ja vesirakennushallituksen päätökset, jotka koskivat Uudenmaan läänin kuntien maksettavaksi tulevia korvauksia valtion toimesta v. 1971 rakennetuista paikallisteistä ja -teliittymistä sekä Helsingin kaupungin suoritettavaksi tulevaa korvausta sen alueella olevien paikallisteiden valtion toimesta v. 1971

tapahtuneesta kunnossapidosta (yjsto 19.7. 6285 §, 25.7. 6320 §).

Tie- ja vesirakennuslaitoksen Uudenmaan piirikonttorin pyydettyä kaupungilta luetteloa, josta kävivät selville kaupungin käsityksen mukaan rakennettavat tai parannettavat paikallistiet kiireellisyysjärjestyksessä, yleisten töiden lautakunta esitti seuraavan luettelon:

— kaupungin alueella oleville vilkasliikenteisille paikallisteille tulisi rakentaa jalkakäytävät varsinkin, jos niillä on linja-autoliikennettä, jolloin tie olisi varustettava myös pysäkkisvyennyksillä,

— suunnitteilla olevat Tuusulantien liittymärampit Asesepäntielle tulisi rakentaa paikallisteinä aikaisemman käytännön mukaisesti,

— Espoossa Nuuksionpään ja Karjakaiwon ulkoilualueille johtavaa tietä tulisi parantaa välillä Brobacka—Koivula,

— Kirkkonummella Lähteelän ulkoilualueelle johtavaa Kirkkonummi—Porkkala tietä tulisi parantaa ja tien kääntöpaikkaa leventää Porkkalassa,

— Inkoossa Elisaaren ulkoilualueelle tulisi parantaa tai rakentaa osittain uusi tieyhteys Kantatieltä 51 välillä Inkoo—Karjaa alkaen Fagervikin kautta Barölandetille,

— tulevaisuudessa olisi varauduttava rakentamaan Tuomarinkylän liittymän rampit paikallisteinä Tuusulantielle, mikäli ne osoittautuvat linja-autoliikenteen kannalta tarpeellisiksi.

Kaupunkisuunnittelulautakunta yhtyi edellisen lausunnon kannanottoihin ja korosti erityisesti Asesepäntien liittymäramppien rakentamisen kiireellisyyttä (15.5. 1455 §).

Tie- ja vesirakennushallituksen esitettyä Helsingin—Santahaminan maantien sekä osa Stansvikintietä ja osa Koirasaarentietä -nimisen paikallistien tienpidon siirtämistä kaupungille, yleisten töiden lautakunta totesi, ettei kaupunki ollut ryhtynyt minkään alueellaan olevan maantien tai paikallistien tienpitäjäksi. Tielain ja asetuksen mukaisen mo-

nimutkaisen tienpitojärjestelmän perustaminen vain yhden maantien ja paikallistien kunnossapidon takia ei olisi paras ratkaisu. Täten kaupunginhallitus päätti ilmoittaa, ettei kaupunki katsonut olevan syytä ryhtyä tienpitäjäksi esitettyjen teiden osalta, mutta että kaupungin rakennusvirasto voi ottaa käytännössä hoitoonsa ko. tiet laskutusta vastaan (31.1. 347 §).

Kaupunginhallitus päätti, ettei Uudenmaan lääninhallituksen 20.12.1971 antamaan, Nordsjön paikallistien päätekohtan määräämistä kilometrilukemalle 0+880 koskevaan päätökseen haeta muutosta kaupungin puolesta (24.1. 275 §).

Yksityistien ottaminen kaupungin haltuun. Nordsjön Skatan tiekunnan hoitokunta anoi ko. yksityistien ottamista kaupungin hoitoon ja tiekunnan lakkauttamista. Ensimmäisen vaihtoehdon mukaan kaupungin tulisi ottaa koko tie hoitoonsa, toisen vaihtoehdon mukaan vain osa tiestä, loppuosan jäädessä huvilanomistajien hoitoon. Urheilu- ja ulkoiluvirasto piti jälkimmäistä vaihtoehtoa parempana.

Kiinteistölautakunta totesi, että tiekunnan vaikutusalue oli valtaosalta kaupungin omistamaa Uutelan ja Skatan ulkoilu- ja leiri- aluetta. Tie palveli myös nuorisotoimiston kurssi- ja kesäkotia sekä suomenkielisen työväenopiston kesäkotia. Yksityisiä huvilakiinteistöjä oli tien vaikutuspiirissä 10. Lautakunta ehdotti, että kaupunki ottaisi hoidettavakseen tiestä n. 1.8 km pituisen tieosuuden eikä osallistuisi tien loppuosan tienpidon kustannuksiin. Yleisten töiden lautakunta esitti, että tieosakkaat hoitaisivat tien kunnossapidon tiekunnaksi järjestäytyneinä, mutta tieyksikkömäärät tarkistettaisiin varsinakin kaupungin osalta oloja vastaaviksi ja tieosakkaiden tienpitorasitusta helpotettaisiin kaupungin taholta yksityistielain mukaisin vuosittaisin raha-avustuksin. Rakennusvirasto yhtyileisten töiden lautakunnan kanssa. Tielautakunta totesi, että yhdeksän vuoden aikana, jotka yksityistielaki oli ollut voi-

massa, kaupunki ei ollut ottanut vielä ainoatakaan yksityistietä haltuunsa, joten em. tie muodostaisi näin ollen ennakkotapauksen lukuksiin muihin kaupungin alueella oleviin vastaavanlaisiin yksityisteihin nähden. Lautakunta yhtyi vm. lausuntoihin. Kaupunginhallitus päätti, ettei kirje antanut aihetta muihin toimenpiteisiin, kuin että hoitokunnalle lähetettiin em. lautakuntien ja viraston lausunnot (27.3. 928 §).

Kadun kunnossapito ja talviauraus. Helsingin Pienkiinteistöyhdistysten Paikallisjärjestö anoi, että kaupunki ottaisi tehtäväkseen Kiviportintien kunnossapidon ja talviaurauksen. Kaupunginhallitus päätti lähettää yhdistykselle yleisten töiden lautakunnan lausunnon, jossa todettiin, ettei kaupunki voinut voimassa olleiden määräysten mukaan ottaa tontinomistajilta katujen kunnossa- ja puhtaanapitoa yleisenä tehtävänä hoidettavaksi. Kaupunginhallitus pyysi Kaupunkiliittoa kiirettämään katujen kunnossa- ja puhtaanapitoa koskevan lain aikaansaamista (8.5. 1365 §).

Katujen ja teiden päällystäminen. Kaupunginhallitus päätti, että Torpparinmäessä sijaitsevat Viskaalin-, Herastuomarin-, Lainlukijan- ja Asessorintie päällystettiin kaupungin toimesta niiltä osin, missä oli säännöllinen linja-autoliikenne. Päällystetyt tienosat palautuivat työn päätyttyä Torpparinmäen tiekunnan kunnossa- ja puhtaanapitoon. Tarkoitukseen myönnettiin 45 000 mk (17.1. 213 §).

Puistolän yksityistien tiekunnan anomuksesta päällystettiin Suuntimontie välillä Alan kotie—Puistolantie. Tie palautui tiekunnan haltuun päällystämistyön päätyttyä. Kustannukset, 25 000 mk, suoritettiin katujen ja teiden kunnossapitoon varatusta määrärahasta (14.8. 2131 §).

Kallvikintien aikaisemmin päällystetyn osan ja Leppäniementien risteyksen välinen osuus päätettiin päällystää kaupungin toimesta ja kustannuksella ehdolla, että tiekunta osallistui puoleen päällystämiskustan-

nuksista, kuitenkin enintään 15 000 mk :lla ja että tieosan hoito päällystämisen valmistuttua palautui tiekunnalle (20.11. 3249 §).

Maistraatti oli antanut suomalaisten ja ruotsalaisten evankelislutherilaisten seurakuntien kirkkohallituskunnalle määräyksen uusia tonttinsa kohdalla olevat Roihuvuorentien ja Tulisuoventien ajoratapäällysteet 30.9.1971 mennessä. Kun uusimista ei suoritettu, asia saatettiin maistraatin käsiteltäväksi. Maistraatti antoi asiasta 11.4. päätöksen, jossa todettiin ko. kadunosan rajoittuvan asemakaavan mukaiseen puistoalueeseen, eikä puiston toisella puolella olevan tontin omistajaa voida velvoittaa pitämään kunnossa sanottua kadunosaa. Tästä syystä maistraatti oli rakennuslain 14 §:n 1 momentin sekä kaupungin rakennusjärjestyksen 68 ja 73 §:n nojalla verrattuna rakennusasetuksen 94 §:n 2 momenttiin, poistanut tontinomistajalle antamansa kadun kunnossapitoa koskevan määräyksen. Rakennusvirasto katsoi, että maistraatin olisi tässä tapauksessa tullut soveltaa rakennusjärjestyksen 69 pykälää ja pysyttää voimassa annettu kunnossapitomääräys. Kun ko. pykälää sovellettaessa muutenkin oli esiintynyt tulkintavaikeuksia, rakennusvirasto katsoi, että asiassa oli saatava mahdollisimman arvovaltainen oikeusasteen päätös. Kaupunginhallitus kehottikin kaupunginkanslian lainopillista osastoa hakemaan Uudenmaan lääninhallitukselta muutosta maistraatin päätökseen (24.4. 1223 §).

Lääninhallitus oli 16.2. hylännyt filtri Paavo Päivänsalon ja fil.maist. Marja Päivänsalon valituksen maistraatin 20.4.1971 antamasta päätöksestä, jolla heidät oli velvoitettu uudelleen päällystämään Kuusisaarentie 13:ssa sijaitsevan tonttinsa katuosuuteen kuuluva ajorata. Asianomaiset valittivat korkeimmalle hallinto-oikeudelle, joka katsoi, että Kuusisaarentie oli tosin joutunut keskimääräistä suuremman rasituksen kohteeksi, mutta tämä ei ollut tapahtunut määrättyjen vahingon aiheuttajien toimesta, joten rakennusjärjestyksen 70 §:n 2 momentin mää-

räystä ei voitu soveltaa tässä asiassa. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi valituksen (30.10. 3018 §).

Varatuom. Juhani Arppe ja hum.kand. Raija Arppe valittivat lääninhallitukselle heidän suoritettavakseen määrätystä kadun kestopäällystämisen korvauksesta vedoten siihen, ettei heidän tonttinsa kohdalla ollut mm. reunatöitä suoritettu loppuun ennen kuin korvaus erääntyi maksettavaksi. Lääninhallitus totesi kadun luovutetun yleiseen käyttöön aikaisemmin ja hylkäsi valituksen (23.5. 1534 §).

Kaupunginhallitus haki valtiolta korvausta Paciuksenkadun ja Tukholmankadun risteuksen sekä Kehätien reitti-, Viikintie ja Itäväylä -nimisten katujen osien kestopäällysteiseksi rakentamisen kustannuksista v:lta 1968 yht. 325 496 mk sekä v:lta 1970 Itäväylä, Kehätien reitti, Kustaa Vaasan tie ja Länsiväylä -nimisten katujen osien vastaavista kustannuksista yht. 257 256 mk. Tie- ja vesirakennushallitus esitti ensiksi mainitun hakemuksen johdosta korvattavaksi 258 940 mk eli 66 556 mk haettua vähemmän sekä toisen hakemuksen perusteella 240 232 mk eli 17 024 mk haettua vähemmän. Yleisten töiden lautakunta ilmoitti tie- ja vesirakennushallituksen katsoneen, etteivät kaikki katuosuudet olleet kauko- tai kauttakulkuliikenteelle tärkeitä katuja, eivätkä siis oikeuta korvaukseen sekä etteivät rampit ja liittymätiet kuulu varsinaiseen ajorataan. Lautakunta piti tie- ja vesirakennushallituksen lausuntoja perusteltuina. Kaupunginhallitus päätti liikenneministeriölle annettavassa lausunnossa ilmoittaa, ettei sillä ollut huomauttamista tie- ja vesirakennushallituksen korvaushakemusten johdosta antamista lausunnoista (11.12. 3523 §).

Jäljempänä mainituille tiekunnille myönnettiin seuraavat avustukset v:n 1972 kunnossapitokustannuksiin: Paloheinän tiekunta 3 500 mk (yjsto 6.9. 6503 §); Torpparinmäen tiekunta 2 000 mk v:n 1971 kunnossapitokustannuksiin (yjsto 20.4. 5704 §); Vas-

kipellontien tiekunta 400 mk (yjsto 6.9. 6507 §); Ala-Tikkurilan tiekunta 1 200 mk ja Hannukselantien tiekunta 1 500 mk (yjsto 6.9. 6502, 6508 §); Vartioharjun tiekunta 1 000 mk sekä 1 000 mk v:n 1971 hoitokustannuksiin (yjsto 2.2. 5215 §, 6.9. 6505 §); tienhoitokunta Vartio 800 mk (yjsto 4.10. 6667 §); Vehkalahdentien ympäristön tienhoitokunta 1 400 mk v:n 1973 kunnossapitokustannuksiin (yjsto 29.11. 6999 §); Uussilantien tiekunta 900 mk ja Vesalan tiekunta 3 000 mk (yjsto 6.9. 6504, 6506 §); Pohjois-Jollaksen tiekunta 1 000 mk v:n 1971 kunnossapitokustannuksiin (yjsto 5.1. 5021 §) sekä Jokihaaran tiekunta 800 mk (yjsto 6.9. 6501 §).

Sillat ja alikäytävät. Kaupunginhallitus päätti hyväksyä seuraavat siltojen ja alikäytävien yleispiirustukset: Lapinmäen—Koskelan yhdystielle rakennettavien, ratapiha-alueen ylittävien siltojen n:o 3, 4 ja 5 piirustukset n:o 18033—18038 (7.8. 2020 §); Nurmijärventien rautatiealikulкусillan II vaihtoehdon mukaiset piirustukset n:o 7138-A13, 7138-A18 ja 7138-A25 (27.3. 929 §); valtatie n:o 3 (Nurmijärventie) alikäytävän S 8 piirustus n:o 17644 (17.4. 1150 §); valtatie n:o 3 yli johtavien jalankulkusillan S3, Haaga—Metsälän tien siltojen S4 ja S5 ja jalankulkusillan S6 piirustukset n:o 17765, 17767, 17769 ja 17771 (29.5. 1604 §); Pirkkolantien yli johtavan valtatie n:o 3 kaksoissillan piirustus n:o 18008 (7.8. 2022 §); Kantelettarentien sillan piirustukset n:o 17813 ja 17863 (19.6. 1823 §); Kannelmäkeen Pelimannintielle rakennettavien kolmen alikäytävän piirustukset n:o 17823—17825 (7.8. 2032 §); Mellunmäentien yli rakennettavan Siltapolun jalankulkusillan 1.6. päivätty piirustus kaupunkisuunnittelulautakunnan tekemin huomautuksin (25.9. 2636 §); Laajasalontien yli Yliskyläntien kohdalle rakennettavan jalankulkusillan piirustus n:o 17700 (12.6. 1768 §); Vuosaaren Niinisaarentien alitse rakennettavan alikäytävän piirustus n:o 18543 ja Kallvikintien alitse Merikorttitiien kohdalle

rakennettavan alikäytävän piirustus n:o 17395 (27.11. 3318 §, 4.4. 1013 §).

Kaupunginhallitus päätti peruuttaa 24.4. tekemänsä päätöksen siltä osin, kuin se koski luvan myöntämistä Oy Wärtsilä Ab:lle alikulkutunnelin rakentamiseen Hylkeenpyytäjänkadun katualueelle (8.5. 1370 §).

Yleisjaosto päätti erinäisin ehdoin myöntää Oy Ford Ab:lle luvan ylikäytävän rakentamiseen Hernesaaren kortt:n n:o 235 tontin n:o 12 kaakkoispuolella olevien raiteiden yli (yjsto 20.12. 7142 §).

Kaupunginhallitus päätti, että Sörnäisten rantatie 33:n kohdalla olevaa jalankulkusiltaa jatketaan siten, että sillalle johtavat portaat tulevat kokonaisuudessaan kortt:n TK 283 tontin n:o 6 alueelle ja sillan pilari ajoradan reunaan pyörätien puolelle (27.12. 3662 §).

Eira Kyllönen ym. tekivät anomuksen jalankulkusillan rakentamisesta Nuijamiestentien ja Laajasuontien liittymän pohjoispuolelle. Kaupunginhallitus päätti, että Nuijamiestentien yli rakennetaan valtatie n:o 3 välillä Lapinmäentie—Pirkkolantie parantamista koskevan yleissuunnitelman mukaisesti jalankulkusillasta Nuijamiestentien ylittävä ja tulevan valtatie n:o 3 keskikaistalle ulottuva osa rakennusviraston 28.10.1970 päivätyn piirustuksen mukaisesti. Kaupunginhallitus päätti myöhemmin peruuttaa tämän jalankulkusiltaa S3 koskevan päätöksensä (17.1. 226 §, 29.5. 1604 §).

Kaupunginhallitus päätti omasta puolestaan hyväksyä rautatiehallituksen kanssa tehtäväksi sopimuksen Huopalahden rautatieeritasoristeyksen ja sen rakentamiseen liittyvän ulkoilureitin alikäytävän sekä Vihdintien ylikulkusillan suunnittelemisesta, rakentamisesta ja kunnossapidosta VR:n ja kaupungin siltatoimikunnan kirjeen n:o 3/72/12.5.1972 ehdotuksen mukaisesti (12.6. 1776 §).

Rakennusviraston suunnitteluinsinööri, dipl.ins. Kauko Heininen oikeutettiin yksityisenä työntekijänä suunnittelemaan Mellunmä-

entien yli johtava jalankulkusilta (29.5. 1603 §).

Kaupunginhallitus myönsi erinäisin ehdoin Vuosaaren Ostoskeskus Oy:lle luvan jalankulkusillan rakennuttamiseen Punakiventien yli asemakaavan osoittamalle paikalle (23.10. 2944 §).

Rakennusvirasto oikeutettiin järjestämään harjannostajaiset 1 000 viemärikilometrin valmistumisen johdosta kaikille katurakennusosaston palveluksessa oleville sekä painattamaan viemärilaitosta koskeva kartta-pohjainen esite jaettavaksi ko. harjannostajaistilaisuudessa ja käytettäväksi myöhemmin tiedotustarkoituksiin. Harjannostajaisen järjestämiseen myönnettiin enintään 12 000 mk ja esitteen painattamiseen enintään 5 000 mk viemäreiden rakentamista varten varatuista työmäärärahoista (yjsto 29.11. 6993 §).

Martinlaakson rata. Kaupunginhallitus päätti puolestaan hyväksyä Kannelmäen alikäytävän yleissuunnitelman rautatiehallituksen sillanrakennusjaoston piirustuksen n:o 105/21/21.1.1972 mukaisena siten, että ko. piirustusta käytetään tyyppinä Martinlaakson radan kaupungin puoleisia alikäytäviä rakennettaessa kuitenkin niin, että alikäytävien leveyden tulisi vaihdella maastosta ja kevyen liikenteen reitin laadusta riippuen siten, ettei leveys missään tapauksessa saa olla pienempi kuin kuusi metriä (17.4. 1146 §).

Kaupunginhallitus päätti, että Martinlaakson radan alikulkujen em. tyyppipiirustusten mukaisten suunnitelmien käsittelyssä menettellään siten, että niistä pyydetään vain kaupunkisuunnitteluviraston lausunto (7.8. 2065 §).

Kaupunginhallitus päätti puolestaan, että Martinlaakson radan rakentamisen yhteydessä toteutetaan radan itäisen raiteen paaluille 76+14, 87+97.5, 101+55, 103+60, 105+25 ja 110+90 rakennettavat kevyen liikenteen alikulut kaupunkisuunnittelulautakunnan 27.7. päivätyssä esityksessä esitetyin vapain aukoin em. tyyppipiirustuksen

mukaisina kuitenkin siten, että paalulle 110+90 suunnitellun alikäytävän sijainti määritellään vasta Malminkartanon alueen kaavakilpailun päätyttyä (9.10. 2786 §).

Kaupunginhallitus päätti puolestaan hyväksyä rautatiehallituksen toimesta laaditun ko. radan Kannelmäen ylikulkusillan 5.5. päivätyn yleissuunnitelman ilmoittaen samalla, että sillan jatkosuunnittelussa olisi tutkittava myös mahdollisuutta muuttaa esitetty tasonvaihtolaite Pelimannintien suuntaiseksi loivaksi rampiksi (7.8. 2015 §).

Kaupunginhallitus hyväksyi rakennusviraston laadituttaman Pohjois-Haagan asemasillan yleissuunnitelman (piir. n:o 18473 ja 18474) kaupunkisuunnittelulautakunnan huomautuksin sekä päätti pyytää suunnitelmalle rautatiehallituksen hyväksymisen (6.11. 3088 §).

Martinlaakson rautatiehen liittyvä Malminkartanon asema päätettiin sijoittaa tunneliin. Asematunneli suunnitellaan ja toteutetaan perusvaihtoehdon mukaisesti (17.4. 1147 §).

Martinlaakson radan liikenteen hoitamista suunnittelevaan työryhmään nimettiin kaupungin edustajiksi arkkiteetit Risto Löyskä rakennusviraston talorakennusosastolta, os. pääll. Olli Laine metrotuotannosta, os. pääll. Teuvo Riittinen liikennelaitokselta ja arkkiteetti Heikki Kaitera kaupunkisuunnitteluvirastosta (15.5. 1457 §).

Valtuusto päätti 10.6.1970 hyväksyä rautatiehallituksen, Helsingin kaupungin ja Helsingin maalaiskunnan kesken Martinlaakson radan rakentamisesta ja liikennöimisestä tehtävän sopimuksen. Oikeustiet.lis. Kerppo Kankaanranta valitti päätöksestä lääninhallitukselle (ks. v:n 1970 kert. s. 309). Lääninhallitus päätti 20.1.1972 hylätä valituksen. Korkeimmalle hallinto-oikeudelle osoitetussa valituksessaan Kankaanranta pyysi, että tämä kieltäisi valituksen alaisen päätöksen toimeenpanon ja kumoaisi valtuuston päätöksen. Lausunnossaan korkeimmalle hal-

linto-oikeudelle kaupunginhallitus esitti valituksen hylättäväksi (10.4. 1099 §).

Oikeustiet. lis. Kerppo Kankaanranta ja yliopettaja Ahti Kantanen valittivat lääninhallitukselle siitä, että valtuusto oli sisällyttänyt 7.12.1971 hyväksymäänsä v:n 1972 talousarvioon määrärahan Martinlaakson radan rakentamista varten. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan Valtionrautateiden toimesta tapahtuva radan rakentaminen edellyttää, että valtion tulo- ja menoarviossa on osoitettu määrärahoja tarkoitukseen. Valittajien ilmoituksen mukaan valtion tulo- ja menoarvioon ei ollut sisällytetty tätä koskevaa määrärahaesitystä. Valittajat pyysivät, että lääninhallitus kumoaisi valtuuston päätöksen, jolla osoitettiin määräraha Martinlaakson radan rakentamiseen sekä kieltäisi valituksen alaisen päätöksen toimeenpanon.

Kaupunginkanslian lainopillinen osasto totesi, että valtion v:n 1971 ja 1972 tulo- ja menoarvioissa oli osoitettu määräraha ko. radan rakentamiseen. Kun valituksessa ei muuten ollut esitetty mitään uutta asiaan vaikuttavaa, lainopillinen osasto esitti, että lääninhallitukselle annettavassa selityksessä mainitun lisäksi viitattaisiin lääninhallituksen po. rataa koskevaan 20.1.1972 antamaan päätökseen perusteluineen ja pyydetäisiin valituksen hylkäämistä. Kaupunginhallitus päätti antaa lääninhallitukselle osaston esityksen mukaisen selityksen (10.4. 1100 §).

Lääninhallituksen hylättyä valituksen 19.6., valittivat Kankaanranta ym. tästä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Kaupunginhallitus päätti, että korkeimmalle hallinto-oikeudelle annettavassa selvityksessä toistetaan lainopillisen osaston aikaisemmin antama selitys sekä esitetään valitus ja täytäntöönpanon keskeyttämistä koskeva vaatimus hylättäväksi (28.8. 2281 §).

Viemäripiirustusten vahvistaminen. Kaupunginhallitus päätti vahvistaa jäljempänä mainittujen kaupunginosien eräiden katujen viemäripiirustukset ja -suunnitelmat: Ruskeasuo (6.11. 3089 §); Koskela (10.4. 1098 §);

Haaga ja Pukinmäki (21.2. 579—580 §); Malmi, Pihlajisto (7.8. 2007 §); Tapaninkylä (31.1. 346 §); Suutarilan pumppaamon tulo- ja paineviemärit (11.9. 2454 §); Suurmetsä (31.1. 345 §, 23.5. 1535 §); Pitäjänmäki (13.3. 805 §); Mellunkylä (14.2. 501 §); Laajasalo (7.8. 2021 §); Vuosaari (19.6. 1822 §, 4.9. 2369 §). Samoin kaupunginhallitus vahvisti Tivolintie—Sturenkatu viemäritunnelin piirustukset (6.3. 736 §), Konala—Pasilan kokoojaviemärin sekä Huovitien ja Maunulan viemäriiliitäntöjen piirustukset (19.6. 1824 §).

Yleisjaosto hyväksyi metrotoimiston toimesta laaditut Porthaninrinteen viemärivesipumppaamo ja siihen liittyviä viemäreitä koskevat piirustukset sekä katurakennusosaston laatimat Porthaninkadun ja Alli Tryggin puiston välistä viemäritunnelia koskevat piirustukset (yjsto 12.7. 6252 §).

Viemäriyöt. Kaupunginhallitus oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään kertomusvuoden talousarvion tilille uusia viemäreitä varten merkityn 17 000 000 mk:n määrärahan esityksen mukaisesti (17.1. 210 §). Samoin kaupunginhallitus oikeutti lautakuntaa käyttämään v:n 1971 samalle tilille merkityn Herttoniemen puhdistamon kokoojaviemäriin ja tulvajohtoon varatun 400 000 mk kokonaisuudessaan ja kertomusvuoden talousarvion samalla tilillä samaan tarkoitukseen varatusta 700 000 mk:sta, määrärahojen keskinäistä jakoa muuttaen, 300 000 mk Vartioharjun viemäritöiden jatkamiseen (5.6. 1674 §). Kertomusvuoden talousarvion Kontulan kokoojaviemäriä varten varatusta määrärahasta säästynyt 130 000 mk saatiin myös käyttää Vartioharjun viemäritöiden jatkamiseen (11.12. 3487 §).

Yleisjaosto myönsi v:ien 1971—72 talousarvion tilin Uusia viemäreitä eräiden määrärahojen käyttöoikeuden (yjsto 10.5. 5854 §, 23.8. 6437 §, 8.11. 6872 §).

Tapanilan pientaloalueen eräiden tontinomistajien vesi- ja viemärijohtojen rakentamista koskevan kirjeen johdosta kaupunginhallitus päätti oikeuttaa vesilaitoksen raken-

tamaan yleisen vesipostin Yrtimeantien ja Kesantotien kulmaukseen ja kehottaa yleisten töiden lautakuntaa sisällyttämään ko. alueen viemärintikohteet työohjelmaan heti kun siihen oli edellytyksiä (10.1. 143 §).

Yleisjaosto päätti hyväksyä Valtionrautateiden eräät ehdot vesijohdon ja viemäreiden rakentamista Kannelmäen asema-alueelle Huopalahden—Martinlaakson radalla koskevassa asiassa (yjsto 21.6. 6104 §).

Tiehoitokunta Vartio pyysi viemäri- ja vesijohtoverkon rakentamisen jatkamista sen tiehoitokuntaan kuuluvalla alueella eli Vartiokylän eteläisimmissä osissa. Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin jatkamaan alueen viemäritöitä niin laajalti kuin mahdollista ottaen kuitenkin huomioon välttämättömät kaavoitusnäkökohdat (30.10. 3012 §).

Vartio- ja Mellunkylän Kiinteistöyhdistyksen kirjeen johdosta terveydenhoitolautakunta oli tutkinut ko. alueen jätevesihaittoja ja todennut, että Vehkalahdentien, Liikkalantien ja Uiskotien sekä Varjakanvalkaman rajoittamalla alueella oli pohjavesi saastunutta ja alueen kaivovesi pilaantunutta. Asemakaavan puuttuessa oli alueen viemärinti- ja vesijohtotöiden suorittaminen hankalaa, mutta yleisten töiden lautakunta ilmoitti, että alueen sisäiset viemärintityöt aloitetaan mahdollisuuksien mukaan. Vesijohtolaitos oli myös varautunut jatkamaan vesijohtojen rakentamista viemäritöiden yhteydessä siinä määrin kuin se kaavoitusnäkökohdat huomioon ottaen oli mahdollista ja tarkoituksenmukaista (7.8. 2070 §).

Uussillantien ja Uussillanrinteen tontinomistajien anomuksen johdosta kaupunginhallitus kehotti yleisten töiden lautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin koko puheena olleen pientaloalueen viemäroimiseksi (7.8. 2011 §).

Eräiden Laajasalossa Svanströmintien varrella asuvien tontinomistajien vesi- ja viemärijohtojen rakentamista koskevan hakemuksen johdosta yleisten töiden lautakunta ilmoitti, että rakennusvirasto ottaa ko. vie-

märöinnin v:n 1973 ohjelmaansa. Vesijohdon rakentaminen oli tarkoitus sisällyttää saman vuoden ohjelmaan (6.11. 3112 §).

Yksityisen vesi- ja viemärijohdon rakentamiseen myönnettiin erinäisin ehdoin seuraavat luvat:

F. W. Grönqvist Ab sai oikeuden tarkastuskaivojen rakentamiseen Kluuvlin kortteli n:o 33 tontin n:o 10 kohdalle katualueelle. Myönnetystä luvasta on suoritettava kaupungille kertakaikkisena korvauksena 400 mk (yjsto 20.12. 7133 §);

Invalidiliitolle myönnettiin lupa viemärin rakentamiseen Koskelan korttelin n:o 973 tontille n:o 2 (yjsto 14.6. 6053 §);

Rakennus Oy sai luvan sade- ja jätevesiviemärin rakentamiseen Oulunkylän korttelin n:o 28014 tontille n:o 6, josta on maksettava kaupungille 200 mk:n korvaus (yjsto 14.3. 5490 §);

Keskusosuusliike Hankkija oikeutettiin rakentamaan kaupungin viemäritunneliin tonttivesijohto Oulunkylän korttelin n:o 28052 tontille n:o 4 (yjsto 14.3. 5506 §);

Helsingin suomalaisten ja ruotsalaisten evankelislutherilaisten seurakuntain kirkkohallintokunnalle myönnettiin lupa vesi- ja viemärijohdon rakentamiseen Mustasaaresta Lautasaareen (yjsto 19.1. 5117 §);

Kiinteistö Oy Melkon Liiketalo ja Asunto Oy Vattuniemenkatu 18 sai oikeuden sade- ja jätevesiviemärin rakentamiseen Vattuniemenkujan katualueelle, josta on maksettava kaupungille 500 mk:n korvaus (yjsto 13.9. 6555 §);

Taito Vesalalle annettiin lupa vesi- ja viemärijohdon rakentamiseen Tapanilan kylän tilaan Fattiggården RN:o 7620 kuuluvalla maalle. Luvansaajan on suoritettava kaupungille 200 mk:n korvaus (yjsto 17.5. 5897 §);

Pohjoismainen Sähkö Oy:lle myönnettiin oikeus viemärin rakentamiseen Pitäjänmäen korttelin n:o 46024 tontille n:o 4 (yjsto 25.7. 6303 §);

Helsingin Puhelinyhdistys sai oikeuden sadevesiviemärin rakentamiseen Vuosaaren

korttelin n:o 54080 tontille n:o 2. Kaupungille suoritettava korvaus oli 300 mk (yjsto 23.2. 5350 §);

Asunto-Oy Säästöperäsimelle myönnettiin lupa rakentaa saostuskaivo Vuosaaren kylässä sijaitseville tiloille RN:o 3249 ja 3250 (yjsto 3.5. 5794 §).

Rakennusvirastolle myönnettiin lupa sijoittaa talon Hietaniemenkatu 9 taloviemärin tarkastuskaivo Hietaniemenkadulle (yjsto 2.8. 6352 §).

Teollisuusjätevesien ja jätevesien johtamiseen kaupungin viemärlaitokseen myönnettiin erinäisin ehdoin lupia seuraavasti: Helsingin Yliopistolle Kruununhaan korttelin n:o 44 a tontilta n:o 3 (yjsto 5.4. 5609 §); rakennushallitukselle Kluuvin korttelin n:o 40 tontilta n:o 12 (yjsto 14.6. 6054 §); Karjakunnalle Sörnäisten korttelin n:o 282 tontilta n:o 3 (yjsto 12.1. 5072 §); sähkölaitokselle Ruskeasuon korttelin n:o 743 tontilta n:o 1 (yjsto 26.1. 5167 §); rakennushallitukselle Ruskeasuon korttelin n:o 742 tontilta n:o 1 (yjsto 13.12. 7076 §); rakennusviraston puhtaanapito-osastolle Hermannin korttelin n:o TK 676 tontilta n:o 1 (yjsto 13.12. 7078 §); Vesijohtoliike Onninen Oy:lle Vallilan korttelin n:o 693 tontilta n:o 10 (yjsto 28.6. 6139 §); Oy Kirjapaino Kvartto Ab:lle Lautasaaren korttelin n:o 31132 tontilta n:o 1 (yjsto 17.5. 5900 §); Helsingin Turkisteollisuus Oy:lle Malmin kaupunginosassa Kirkonkyläntie 139:stä (yjsto 2.2. 5217 §); Wihuri-Yhtymä Oy:lle Tapanilan korttelin n:o 39164 tonteilta n:o 149, 1030 ja 1235 (yjsto 20.9. 6593 §); Oy Suomen Henkel Ab:lle Suutarilan korttelin n:o Böstas tontilta n:o 2^{III d} (yjsto 17.5. 5899 §); Oy Emulsio Ab:lle Pitäjänmäen korttelin n:o 46016 tontilta n:o 11 (yjsto 5.4. 5608 §); dipl.ins. T. Wesamaalle Vuosaaren kylän tiloilta RN:ot 188 ja 1143 (yjsto 22.3. 5525 §); Asunto Oy Lehtikuuselle lupa jätevesien laskemiseksi sadevesiviemäriin Vuosaaressa, Airoparantie 13 (yjsto 13.12. 7077 §).

Yleisjaosto päätti, muuttaen 28.5.1969 te-

kemäänsä päätöstä, että ko. päätöksessä tarkoitettu teollisuusjätevesien johtamislupa myönnettiin Munkkisaaren Teollisuustalo Oy:lle Munkkisaaren korttelin n:o 20237 tontilta n:o 4 (yjsto 17.5. 5898 §, kunn.hall. 1969 s. 282).

Edelleen myönnettiin erinäisin ehdoin seuraavat luvat: Keskusosuusliike Hankkijalle lupa johtaa Oulunkylän korttelin n:o 28052 tontilta n:o 4 sadevedet avo-ojaa pitkin Vantaan jokeen (yjsto 16.2. 5302 §); Kiinteistö Oy Tam-Cal -nimiselle yhtiölle lupa jätevesien johtamiseen avo-ojaan Vartiokylän tilalta RN:o 1585 (yjsto 28.6. 6140 §); Seppo J. Saariselle lupa pesuvesien johtamiseksi maastoon Vartiokylän korttelin n:o 45404 tontilta n:o 4 sijaitsevalta tilalta RN:o 2964 (yjsto 27.12. 7168 §).

Yleisjaosto puolsi Vantaan kauppalalle antamassaan lausunnossa erinäisin ehdoin luvan myöntämistä teollisuusjätevesien ym. johtamiseen Vantaan kauppalan yleiseen viemärlaitokseen seuraaville yhtiöille: Oy Helsingin Autokoritehdas Ab, Valio Meijerien Keskusosuusliike, Leipomo K. Paakkinen, Osuusliike Elanto, OTK:n Vantaan lihanjalostustehdas, Kodak Oy, Oy Lyijyvalkoistehdas Grönberg Ab ja Teräsvalimo Oy John Stenberg Ab (yjsto 5.4. 5607 §, 2.8. 6353 §, 13.9. 6554 §, 1.11. 6834, 6835 §, 8.11. 6869 §, 29.11. 7000 §, 5.12. 7040 §).

Kaupungin jätevesien käsittelyä ja johtamista koskevan kokonaissuunnitelman toimeenpaneminen. Kaupunginhallitus kehotti kaupunginkanslian lainopillista osastoa kertomusvuoden loppuun mennessä hakemaan Länsi-Suomen vesioikeudelta lupaa kaupungin jätevesien käsittelyä ja johtamista koskevan kokonaissuunnitelman toimeenpanemista varten. Lupahakemukseen oli liitettävä rakennusviraston katurakennusosaston laatimat, vesiasetuksen 3 luvun 71 §:n mukaiset selvitykset sekä maatalous- ja metsät.kand. Risto Anttilan laatima selvitys (»Helsingin edustan merialueen kalatalousselvitys 1969—1972») yleisten töiden lautakunnan selostuk-

sin varustettuna. Hakemuksessa oli myös anottava asian johdosta ilmeisesti pidettävän katselmustoimituksen suorittamista vesilain 16 luvun 5 §:n ja 24 §:n mukaisesti kahdessa vaiheessa siten, että vahinkojen selvittäminen sekä korvausten ja kompensatioiden mahdollinen määrääminen erotettaisiin hakemiasian muusta käsittelystä. Hakemukseen liitettiin lisäksi Hanasaaren A ja B voimalaitosten sekä Suvilahden voimalaitoksen jätevesien johtamista koskeva anomus (11.12. 3483 §).

Jätevesien johtaminen Keravanjokeen. Kaupunginhallitus päätti tehdä Länsi-Suomen vesioikeudelle muistutuksen Järvenpään kaupunginhallituksen hakemuksesta biologisesti puhdistettujen jätevesien johtamiseen Keravanjokeen laskevaan Huhtimonojaan ja sitä koskevasta toimitusmiesten lausunnosta (10.4. 1103 §).

Puhdistamot. Kaupunginhallitus oikeutti yleisten töiden lautakuntaa käyttämään v:n 1969 talousarvion Kumpulan puron ja Pirkolan ojan putkitusmäärärahasta säästyneen 398 569 mk Kyläsaaren puhdistamon kokoojaviemärien ja pumppaamoiden rakennustöiden jatkamiseen sekä Pakilan viemäritöistä säästynyttä 50 000 mk ja Lauttasaarentien pumppaamon rakentamisesta säästynyttä 58 442 mk puhdistamon kokoojaviemäreiden rakennustöiden jatkamista varten (19.6. 1821 §, 20.11. 3241 §). V:n 1971 jäteveden puhdistus- ja poistojärjestelyjä varten varustusta määrärahasta saatiin käyttää 500 000 mk puhdistamon tilapäisten lietejärjestelyjen toteuttamiseen sekä muihin täydennystöihin (yjsto 11.10. 6704 §).

Yleisjaosto oikeutti rakennusviraston tekemään esisopimuksen, joka koski Kyläsaaren rakennettavaksi suunnitellusta vesien suojele- ja tielaboratoriosta vesihallitukselle vuokrattavia tiloja (yjsto 13.12. 7072 §).

Yleisjaosto antoi luvan Kyläsaaren vanhan jätevedenpuhdistamon vesiaseman kattoja seinärakenteiden purkamiseen (yjsto 6.9. 6496 §).

Kaupunginhallitus hyväksyi Arkkitehtitoimisto K.R. Lindgrenin laatimat, 17.2.1970 päivätyt ja 12.1.1972 muutetut, numeroin 1—6 varustetut Kyläsaaren jätteenpolttolaitoksen laajennuksen ja puhdistamon lieteenpumppaamon muutospiirustukset (8.5. 1366 §).

V:n 1971 talousarvion tilille Jäteveden puhdistus- ja poistojärjestelyt merkitystä määrärahasta saatiin käyttää 2 000 000 mk liete-painejohtojen ja niihin liittyvien pumppaamojen rakentamiseen välillä Munkkisaari—Kyläsaari sekä 120 000 mk Viikin puhdistamon tilapäisten lietejärjestelyjen toteuttamiseen ja muihin täydennystöihin. Kertomusvuoden vastaavasta määrärahasta saatiin käyttää 300 000 mk Munkkisaaren puhdistamon täydennystöihin (yjsto 5.7. 6180 §, 15.11. 6908 §).

Koska Munkkisaaren puhdistamolla ei ollut lietteen käsittelylaitetta, oli siellä muodostunut liete, n. 130 m³/vrk, ajettava päivittäin tankkiautolla Kyläsaaren puhdistamolle. Yleisten töiden lautakunta esitti lietteen pumppaamista putkijohtoja pitkin, koska Munkkisaareen oli jo rakennusvaiheen yhteydessä rakennettu lietepumppaamo. Kun matka Munkkisaaresta Kyläsaareen on yli 6 km tarvittiin välipumppaamo, joka sijoitettaisiin Merikannontien ja Rajasaarentien risteuksen lähellä olevalle kaupungin tontille. Esitettyjen suunnitelmien rakennuskustannukset arvioitiin seuraaviksi:

	mk
Johtolinja Munkkisaari—Rajasaari	1 020 000
Johtolinja Rajasaari—Kyläsaari	980 000
Rajasaaren yhdistetty liete- ja viemäriveden pumppaamo	860 000
Savilan ruuvipumppaamo	600 000
Yhteensä	3 460 000

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti, että yksityiskohtaisia piirustuksia laadittaessa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että putkikaivannot eivät tuhoa puustoa ja että niistä ennen toteuttamistyön aloittamista pyy-

detään lautakunnan lausunto. Terveystoimilautakunta edellytti puolestaan, että Sibeliuksen puiston reunan rakennettavan välipumppaamon poistoilmahormi sijoitetaan siten, ettei ympäristölle aiheuteta hajuhaittaa.

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä lietteensiirtosuunnitelman ottaen huomioon em. lautakuntien huomautukset (5.6. 1975 §).

Rajasaaren jätevesipuhdistamon vanhan hautamon ja huuhteluvesipumppaamon suojaksi rakennettavien rakennusten pääpiirustukset n:o 1334 A/1—3 hyväksyttiin (20.3. 1969 §).

Jäteveden puhdistus- ja poistojärjestelyjä varten varatusta määrärahasta saatiin käyttää 500 000 mk Talin puhdistamon täydennystöitä varten (yjsto 24.5. 1945 §).

Kaupunginhallitus hyväksyi Vuosaaren puhdistamon lietteenkäsittelyrakennuksen pääpiirustukset n:o 10—15/13.1.1972 ja lähetti ne Vantaan kauppalaan hyväksyttäväksi (17.4. 1951 §).

Sisäasiainministeriön väestönsuojeluasiain osastolta päätettiin anoa vapautusta Vuosaaren puhdistamon lietteenkäsittelyrakennuksen väestönsuojan rakentamisesta (yjsto 12.7. 1950 §).

Kaupunginhallitus oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään v:n 1971 talousarvion tilille Auroran sairaalan lasten psykiatriasta osastoa varten merkitystä määrärahasta 40 000 mk Helsingin kaupungin ja Sipoon kunnan yhteisen likavedenpuhdistuslaitoksen kustannuksien suorittamiseen Nikkilän sairaalan osalta (25.9. 1960 §).

Jäteveden fosforinpoiston toteuttaminen jätevedenpuhdistamoissa. Valtuuston jätevesikomitean mietinnön käsittelyn yhteydessä hyväksymän ponnin sekä Länsi-Suomen vesioikeudessa jäteveden johtamista Suomenlahteen koskevaa kaupunginhallituksen hake- musta käsiteltäessä asetetun ehdon johdosta oli rakennusvirastossa v. 1970—1971 selvitetty alustavin kokein ja laskelmin kemiallisen jätevedenpuhdistuksen mahdollisuuksia kaupungin eri puhdistamoissa. Katuraken-

nusosasto laati jäteveden kemiallista käsittelyä koskevan kokonaismuutoksen. Helsingin oloihin soveltuvimmaksi kemialliseksi jäteveden käsittelymenetelmäksi osoittautui rauta-yhteissaostus (ferrosulfaatti-simultaanisaostus). Yhteissaostus voitiin suorittaa jo olemassa olevissa puhdistamoaltaissa. Syntynyt liete soveltui kuivatettavaksi ja sijoitettavaksi maanparannusaineksi. Muistiossa ehdotettiin kaupungin eri puhdistamoilla alkutoimenpiteitä fosforinpoiston kokeilunluonteiseksi toteuttamiseksi sekä nk. vähimmäisarvio fosforinpoiston v. 1973—76 edellyttämisestä varsinaisista lisäkustannuksista. Kaupunginhallitus merkitsi yleisten töiden lautakunnan esityksen tiedoksi (11.12. 1972 §).

Jäteveden puhdistusmaksu. Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi Suomen Kaupunkiliiton kirjeen, jossa käsiteltiin lainsäädäntötoimiin ryhtymistä jäteveden puhdistusmaksun käyttöönottamiseksi. Maa- ja metsätalousministeriön ehdotuksessa oli omaksuttu kanta, että jätevesimaksu saadaan kantaa sekä liittymismaksuna että käyttömaksuna. Kaupunkiliitto piti tarkoituksenmukaisena, että asianomainen kunta itse saa päättää, mitä menettelyä se käyttää (7.2. 1973 §).

Lietteen käsittely. Kaupunginhallitus päätti hyväksyä yleisten töiden lautakunnan 5.12. 1968 asettaman lietejaoston 29.1.1971 päivätyn ensimmäisen osamietinnön sisältämät seuraavat toimenpiteet lietteen käsittelyn jatkuvan kehittämisen perustaksi:

1) Lietteen käsittelyn kehittämiseen tarvittavien johtolinjojen suunnittelu ja rakentaminen, jolloin varaudutaan myös siihen, että ravinnelietteet voidaan pumpata keskitettyyn lietteenkäsittelyyn erillään hautomolietteesta.

2) Keskitetyn lietteenkäsittelylaitoksen ensimmäisen vaiheen suunnittelu ja rakentaminen. Kyläsaaren varautuen siihen, että ravinnelietteet voidaan käsitellä erillään hautomolietteestä.

3) Vuosaaren lietteenkäsittelylaitoksen ensimmäisen vaiheen suunnittelu ja rakentami-

nen varautuen siihen, että laitosta täydenne-tään ravinteiden poistolla.

4) Ravinnelietteen käsittelytutkimuksen jatkaminen ja laajentaminen.

5) Liettejaoston jatkomietinnön laatiminen ravinnelietteen käsittelystä (20.3. 867 §, 4.4. 1011 §, 10.4. 1101—1102 §).

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi liete-jaoston II mietinnön (7.8. 2010 §).

Liettejaoston mietinnön I osan johdosta vt Taipale kiinnitti kirjeessään huomiota siihen, että lietteenkäsittelykeskuksen paikaksi oli valittu Kyläsaari, joka sijaitsee lähellä Hermannia, Vallilaa ja Toukolaa. Taipale edellytti, että kaupunginhallitus ottaisi riittävästi huomioon lietteenkäsittelylaitoksen lopullista paikkaa valitessaan käsittelykoneiden aiheuttamat erilaiset haitat ja että lietteen käsittely tapahtuisi asutuksen ulkopuolella riittävien suojavaikotekijöiden ympäröimänä. Yleisten töiden lautakunta perusteli käsittelylaitoksen sijoittamista Kyläsaaren seuraavasti: a) kaupunginalueelta ei löytynyt tarkoitukseen sopivaa laajaa suojavaikotekijöiden ympäröimää aluetta, b) Kyläsaareissa sijaitsee kaupungin suurin jätevedenpuhdistamo ja sinne on lisäksi sijoitettu kaupungin jäte-polttolaitos, jossa tarvittaessa voidaan lietettä sekoittaa poltettavaan kaupunkijät-teeseen, c) Kyläsaaren alue kokonaisuudessaan on jo rakennettu tai varattu erilaiselle teollisuudelle ja satamatoiminnalle, eikä asutusta ole aivan sen lähiympäristössä, d) jäte-vedenpuhdistustoiminnan keskusvalvomo oli tarkoitus sijoittaa Kyläsaareen, joten asutuk-sen ulkopuolella oleva lietteenkäsittelykeskus merkitsisi uuden toimintapisteen perustamis-ta, mikä vaikeuttaisi sekä valvontaa että yhtiöskäyttöä.

Hajuhaitat alueella vähenevät oleellisesti, kun koneellisen käsittelyn toteuduttua Kyläsaaren alueelta poistetaan käytöstä n. 13 000 m² lietelavoja.

Kaupunginhallitus päätti, ettei kirje antanut aihetta muihin toimenpiteisiin kuin, että Taipaleelle lähetettiin jäljennös yleisten töi-

den lautakunnan lausunnosta (20.3. 868 §, 4.4. 1012 §, 10.4. 1102 §).

Kaatopaikat. Kaupunginhallitus päätti, että Ison Huopalahden täyttöä jatkettiin Talin kaatopaikalla ja että tämän työn tuli tapahtua hyväksytyn yleissuunnitelman ja siihen pohjautuvan toteuttamissuunnitelman mukaan. Suunnitelmaa laatimaan ja täyttötyötä valvomaan virkатыönä asetettiin työryhmä, jossa kaupungin edustajina toimivat puhtaanapitopäällikkö Heikki Saarento ja kaupunkisuunnitteluviraston arkkitehti Göran Engroos (28.2. 652 §).

Hylättyjen autojen tilapäissäilytys. Filmaist. Veikko Lopin ym. anomuksen johdosta kaupunginhallitus päätti kehottaa yleisten töiden lautakuntaa kiireellisesti tasaamaan ja aitaamaan Tattarisuolla Tattarisuontien länsipäähän n. 1 ha:n suuruisen alueen hylättyjen autojen tilapäistä varastoimista varten kiinteistöviraston kanssa lähemmin soveltavalla tavalla sekä huolehtimaan tämän alueen osalta sinne tuotavien autojen varvioinnista. Mainituista töistä aiheutuneiden kustannusten suorittamista varten myönnettiin 63 000 mk (18.9. 2568 §).

Omakotialueiden siisteyden parantaminen. Valvontapäällikkö Martti Repka pyysi kirjeessään kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin omakotialueiden siisteyden lisäämiseksi sekä saasteen ja lian ympäristöön ja pohjavesiin joutumisen estämiseksi.

Kiinteistövirasto totesi kiinteistölautakunnan suorittavan keväisin ja syksyisin katselmuksia kaupungin vuokraamilla alueilla siten, että jokainen vuokra-alue tarkastetaan joka kolmas vuosi. Viraston käsityksen mukaan järjestelmä oli riittävän tehokas.

Rakennusvirasto, maistraatti ja terveydenhoitovirasto suorittavat valvontaa koko kaupungin alueella. Rakennusvirasto selosti viemärintiä asemakaavoittamattomilla ja asemakaavoitetuilla alueilla sekä totesi, että terveydenhoitoasetuksen mukaan myös omakotitaloissa tuli olla jätesäiliöitä tai -säkkejä, jotka on tyhjennettävä riittävän usein. Puh-

taanapito-osasto kuljettaa maksua vastaan jätteet kaatopaikalle. Jätessäkkijärjestelmää käytettäessä osasto lainaa talolle jätessäkkiliniene ja vaihtaa säkit kerran viikossa. Tämä maksoi omakotitalolle kertomusvuonna 1.80 mk viikossa. Puhtaanapito-osasto huolehtii myös työmaiden jätehuollosta.

Terveystenhoitolautakunta totesi jätehuoltoa koskevien määräysten sisältyvän terveydenhoitolakiin ja -asetuksiin, joiden noudattamista valvovat terveystarkastajat kaupungin alueella. Voimassaollut laki ei antanut riittävästi mahdollisuuksia puuttua luonnon roskaantumiseen, mutta tekeillä olleen jätehuoltolain voimaantulo parantane tilannetta.

Kaupunginhallitus päätti lähettää Repkalle kiinteistöviraston, rakennusviraston ja terveydenhoitolautakunnan lausunnot (2.10. 2712 §).

Vartiokylänlahden saneeraus. Kaupunginhallitus hyväksyi Vartiokylänlahden saneeraus-toimikunnan suunnitelman jatkosuunnittelun pohjaksi. Rakennusvirasto sai suoritukseen tarpeelliset perustutkimukset koe-ruoppauksineen. Kaupunkisuunnitteluvirastoa ja rakennusvirastoa kehoitettiin laatimaan lahden kokonaissuunnitelma, joka sisältäisi myös alueen maisemanhoitosuunnitelman ja suunnitelman lahden käytöstä Itä-Helsingin virkistystarpeisiin. Rakennustoimisto oikeutettiin käyttämään tarkoitukseen v:n 1971 talousarvion tililtä »Jätevesien puhdistus- ja poistojärjestelyt» 200 000 mk. Kiinteistölautakuntaa kehoitettiin selvittämään mahdollisuudet saada Vartiokylänlahden yksityisessä omistuksessa olevat ranta-alueet yleiseen virkistyskäyttöön (20.11. 3250 §, 27.11. 3320 §).

Kaupunginpuutarha. Kaupunginhallitus oikeutti käyttämään v:n 1971 talousarvioon puhdistamojen puu- ja pensasistutuksia varten merkitystä määrärahasta enintään 50 000 mk kaupunginpuutarhan kasvihuoneiden uusimistöihin (4.4. 1014 §).

Yleisjaosto hyväksyi kaupungintalon eteishallin varustamisen viherkasvein prof. Ruu-

suvuoren laatiman suunnitelman ja piirustuksen n:o 1032/23.2.1972 mukaisesti sekä oikeutti kaupunginkanslian hallinnollisen osaston tilaamaan puisto-osastolta kertomusvuodeksi kaupunginjohtajan, apulaiskaupunginjohtajien ja kansliapäällikön virkahuoneiden sekä huoneen n:o 250 ja parvekkeen viherkasvien hoidon ja käyttämään tarkoitukseen 1 000 mk (yjsto 20.4. 5686 a §, 8.3. 5423 §).

Puistot ja leikkikentät. Yleisjaosto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään tilille »Uusia puistoja ja leikkikenttiä» merkittyä määrärahaa 2 700 000 mk talousarvion mukaiseen tarkoitukseen. Samalla yleisjaosto ilmoitti edellyttävänsä, että määrärahalla suoritettavissa työkohteissa pyritään työt sopeutamaan työllisyyden kausivaihteluiden ja vuoden 1972 alusta voimaan astuneen työllisyyslain kaupungille asettamien velvoitusten mukaisesti siten, ettei työvoiman määrä aikana 1.6.—31.10. ylitä kauden 1.11.—31.5. työvoimaa (yjsto 19.1. 5112 §).

Katajanokka-Seuran anomuksen johdosta kehotti kaupunginhallitus yleisten töiden lautakuntaa yhteistyössä kaupunkisuunnittelulautakunnan kanssa suunnittelemaan ja kunnostamaan Katajanokalle Laivastokadun pohjoispuolelle entiselle makasiinikorttelille n:o 145 ja sen ympärillä olevalle vesijättömaalle väliaikaisen leikkipuiston lapsille (16.10. 2864 §).

Pakilantien varustamista puu- ja pensasistutuksin ehdotti vt Pettinen kirjeessään kaupunginhallitukselle. Yleisten töiden lautakunta totesi, että Pakilan kaavarunkotyön käsittely oli vielä kesken ja Pakilantien liikenneolosuhteiden parantamissuunnitelmat kuuluivat kaupunkisuunnitteluviraston toimialaan. Vm. virasto ilmoitti Pakilantien varustamisen puu- ja pensasistutuksin olevan suunnitteilla (13.11. 3167 §).

Muistomerkit ym. Ida Aalberg-säätiön anomuksen johdosta kaupunginhallitus hyväksyi kuvanveistäjä Raimo Utraisen laatiman Ida Aalbergin muistomerkin suunnitelmat

ja myönsi yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi 16 000 mk betoniperustuksen ja ympäristötöiden suorittamisesta aiheutuneita kustannuksia varten. Kaupunginhallitus otti kiitollisuudella vastaan ko. muistomerkin kaupungin toimesta hoidettavaksi (24.4. 1238 §, 16.10. 2847 §).

Kaupunginhallitus myönsi 6 300 mk:n suuruisen lisämäärärahan »Lukusali»-nimisen veistoksen pystyttämiseksi Töölön uuden sivukirjaston pääsisäänkäynnin eteen (10.4. 1097 §, ks. Kunn. hall. 1970 s. 256).

Kaupunginhallitus hyväksyi tait. Gustaf von Numersin laatimat Kuninkaallisen Suomen Tykistörykmentin muistomerkin piirustukset (27.3. 954 §).

Yleisjaosto päätti, että Lauttasaaren Takaniemessä olevat historialliset varustukset saatetaan kaupungin toimesta ennalleen siten, että työ suoritetaan museoviraston ohjeiden mukaan, että työn valvonta tapahtuu yhteistoimin kaupungin ja museoviraston edustajien toimesta sekä että ennen työn aloittamista kaupungin toimesta laadittavat työpiirustukset saatetaan museoviraston tarkastettavaksi. Samalla määrättiin kiinteistövirasto selvittämään ko. varustusten vaurioitumiseen johtaneet syyt ja mahdollinen korvausvelvollisuus (yjsto 14.6. 6057 §).

Helsingin yliopiston anomuksen johdosta kaupunginhallitus antoi omasta puolestaan luvan kuvanveistäjä Jussi Mäntysen Hirvipatsaan sijoittamiseen kaupungin katualueelle eläintieteen laitoksen edustalle sillä ehdolla, että veistoksen lopullinen sijoituspaikka tutkitaan tarkemmin ja että sijoituspaikkaa määriteltäessä otetaan huomioon alueella olevat istutukset (19.6. 1845 §).

Puistojen ym. merkitseminen nimikilvellä Suomi-Neuvostoliitto-Seuran Helsingin piirijärjestö pyysi muistomerkin ja nimikilven pystyttämistä Leninin puistoon. Kaupunkisuunnittelulautakunta totesi, että vallinneen käytännön mukaan ei kaupungin puistoihin ollut pystytetty niiden nimiä osoittavia kilpiä, vaan nimet oli merkitty kaupungin jul-

kaisemiin osoite- ja matkailukarttoihin. Lautakunnan mielestä ei ollut syytä tehdä poikkeusta yhden puiston kohdalla. Edelleen lautakunta totesi, että Leninin muistoa oli pääkaupungissa kunnioitettu nimeämällä ko. puistikko hänen nimikkopuistokseen sekä kiinnittämällä muistotaulu kahden sellaisen talon seinään, jossa hän aikoinaan oli ollut majoittuneena. Lautakunnan mielestä ei kirje antanut aihetta toimenpiteisiin. Rakennustoimenjohtajan mielestä olisi matkailun tarpeiden ja yleisön palvelun edistämiseksi syytä merkitä eräät puistot kilvillä. Kaupunginhallitus päätti lähettää asiassa kertyneen aineiston rakennusviraston käsiteltäväksi kaupunginhallituksen 7.11.1957 tekemään päätökseen viitaten ja kehotti virastoa harkitsemaan eräiden puistojen nimien merkitsemistä sopivilla kilvillä (4.9. 2372 §).

Yleisjaosto päätti hylätä kaupunginarkkitehdin esityksen nähtävyyksien merkitsemisestä informaatiolaatoin ja ilmoitti samalla rakennusvirastolle, että ko. laatoin merkitseminen tulisi tapahtua lähinnä siten, että laatta sijoitetaan kaupungin omistuksessa tai hoidossa olevien julkisten rakennusten ulkopuolelle ja että siitä näkyy vain ko. paikan nimi suomen, ruotsin ja englannin kielellä kuitenkin siten, että Lenin-puistoa osoittavaan laattaan merkitään puiston nimi myös venäjän kielellä (yjsto 8.11. 6867 §).

Kasarmitorin näyttelyhalli päätettiin, muutaten 7.7.1971 tehtyä päätöstä, vuokrata Helsingin Nukketeatterin Kannatusyhdistykselle käytettäväksi nukketeatteria varten perjantai-, lauantai- ja sunnuntaipäiviksi aikana 1.9.—30.9. ja 1.11.—31.12.1972 sekä 1.1.—18.2., 1.3.—15.4., 1.9.—30.9. ja 1.11.—31.12. 1973 ehdolla, että vuokraajayhdistys korvaa mahdolliset ylimääräiset siivouskulut ja vahvistestarin ylityöpalkan sekä sitoutuu esittämään puolesta tai sitä huokeammasta lipun hinnasta taikka harkintansa mukaan kokonaan maksutta erikseen sovittavan määrän näytöksiä kaupungin laitoksille (yjsto 14.6. 6037 §, Kunn.hall. 1971, s. 254).

Kuorokoroke päätettiin korvauksetta luovuttaa Akademiska Sångförening -nimisen yhdistyksen 1.5. Kaisaniemessä pidettyä ulkoilmakonserttia varten. Korokkeen kuljetamisesta aiheutuneita kustannuksia varten myönnettiin 510 mk (yjsto 14.3. 5476 §).

Vahingonkorvauksia suoritettiin kertomusvuonna yht. 35 289 mk mm. liukastumisesta aiheutuneiden vahinkojen, vesi- ja viemäri-

johto- sekä katurakennustöiden eräille kiinteistöille aiheuttamien vahinkojen sekä eräille autoille sattuneiden vahinkojen korvaamiseksi.

Autonkuljettaja Jorma Rantaselle ja autonapumies Erik Sundbergille suoritettiin 613 mk:n suuruinen korvaus liikennerikkomusta koskevasta oikeudenkäynnistä heille aiheutuneista kuluista (yjsto 15.8. 6406 §).

7. Kiinteistöjä koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Kiinteistölautakunnan hallintoon siirrettiin seuraavat kiinteistöt: suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan hallinnosta Herttoniemessä sijaitsevat koulukasvitarhaa varten varatut ns. Laborin alue ja museoalue, yhteensä n. 2 ha pääoma-arvo 100 000 mk sekä alueella sijaitsevat puinen huvilarakennus ulkorakennuksineen, pääoma-arvo 2 000 mk (17.1. 199 §); Porthaninkatu 8:ssa sijainnut vanha kansakoulurakennus, joka lautakunta oikeutettiin purattamaan (6.3. 726 §); 1.9. lukien Mellunkylässä sijaitseva Bredbackan tila RN:o 4¹⁴ vuokraoikeuksineen, pääoma-arvo 9 540 mk (7.8. 1999 §); 1.1. 1973 lukien poliisilaitoksen käyttöön osoitettavaksi sähkölaitoksen hallintorakennuksen maanpäälliset tilat, Pieni Roobertinkatu 1—3, kirjanpitoarvo 440 086 mk (4.9. 2360 §, 18.9. 2517 §); 1.10. lukien liikennelaitoksen entinen Rautatientorin kiosk, pääoma-arvo 2 826 mk (25.9. 2656 §).

Viranhaltijat. Jakolain 50 §:n mukaisesti kiinteistöinsinööriksi valittiin kaupunkimittaosaston katukorvausinsinööri (29. pl.), dipl.ins. Markku Pohja (27.3. 943 §).

Kaupunginhallitus myönsi metsäneuvos Paavo Harveelle eron metsäosaston kaupunginmetsänhoitajan virasta 30.6. ja päätti samalla, että ko. 32. pl:aan kuuluva virka julistettiin välittömästi haettavaksi (29.5. 1612 §).

Virkaan valittiin apulaiskaupunginmetsänhoitaja Herman Frans Mikael Pitkäniemi (25.9. 2645 §).

Metsäosaston 19. pl:aan kuuluvaan tp. metsäteknikon viran tilalle valtuuston päätöksellä 1.1.1972 lukien perustettuun vakinaiseen 19. pl:n metsäteknikon virkaan saatiin sitä haettavaksi julistamatta ottaa mainitun tp. viranhaltija Esko Harakka (14.2. 517 §).

Asuntoasiaintoimistoon saatiin 1.3. lähtien enintään vuoden loppuun palkata tilapäinen työsopimussuhteinen asuntoasiain tarkastaja, palkka 1 365 mk/kk ja 1.9. lähtien 1 426 mk/kk. Tarkoitukseen myönnettiin yhteensä 13 233 mk (21.2. 578 §, 18.9. 2542 §).

Asuntotuotantotoimiston ts. toimistopäällikön, dipl.ins. Matti Loukolan palkka tarkistettiin 4 500 mk:ksi kuukaudelta 1.10. lukien (23.10. 2937 §).

Kiinteistövirasto oikeutettiin maksamaan geoteknillisen toimiston työsuhteiseen kallio-tekniillisen suunnittelijan toimeen otetuille dipl.ins. Pentti Hintikalle 3 650 mk/kk ja dipl.ins. Reijo Järvelälle 3 500 mk/kk, geoteknisen asiantuntijan toimeen otetulle dipl.ins. Usko Anttikoskelle 4 150 mk/kk sekä geoteknikkoinsinöörin toimeen otetuille teknis. Jorma Hartikaiselle ja dipl.ins. Reijo Järvelälle 3 970 mk/kk (3.1. 71 §, 10.1. 142 §, 19.6. 1839 §).

Kunnallinen sopimusvaltuuskunta oli an-